

Samenwerkingsovereenkomst Staat der Nederlanden en provincie Zuid-Holland over verduurzaming gebouwde omgeving bij gemeenten.

Partijen

- De Staat der Nederlanden, waarvan de zetel is gevestigd te Den Haag, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door de Minister van Economische Zaken en Klimaat, namens deze drs. M.M. van der Burg, directeur Kernprocessen EU, van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. hierna te noemen: RVO.nl
- en
- Provincie Zuid-Holland, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer J.F. Weber, Gedeputeerde, daartoe gemachtigd door de Commissaris van de Koning, hierna te noemen: de Provincie;

tezamen ook wel te noemen 'Partijen'

Overwegende dat:

- In het Akkoord van Parijs van 12 december 2015 wereldleiders als doelstelling hebben afgesproken te willen blijven 'ruim onder de 2 graden opwarming en streven naar 1,5 graad'. Daartoe moet (onder andere) de CO₂ uitstoot worden teruggebracht met 80-95% in 2050 t.o.v 1990;
- Nederland de opgave om het 'Parijsakkoord' te halen op 5 juli 2017 heeft geratificeerd;
- Op grond van artikel 21 Grondwet de zorg van de overheid, waaronder Staat en provincies, is gericht op de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu;
- De Staat een sturende, coördinerende en voorwaardenscheppende taak heeft bij de realisatie van de opgave om het 'Parijsakkoord' te halen en de uitvoering van artikel 21 Grondwet;
- RVO.nl het beleid van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties alsmede van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat op het gebied van energietransitie in de gebouwde omgeving uitvoert. RVO.nl dit doet met gebruikmaking van subsidieregelingen, het verzorgen van kennisoverdracht, procesbegeleiding, voorlichting en het zorgen dat (publieke en private) partijen maximaal effectief kunnen zijn bij de verduurzamingsopgave;
- In het regeerakkoord van 10 oktober 2017 is afgesproken toe te werken naar 49% CO₂-reductie in 2030 t.o.v. 1990;
- De vier Nederlandse bestuurslagen (Rijk, provincies, waterschappen en gemeenten) op 14 februari 2018 het document Programmastart Interbestuurlijk programma (IBP) hebben ondertekend, waarin leidend principe is om samen te werken als één overheid aan maatschappelijke opgaven met een gezamenlijke agenda en op basis van partnerschap en beschikbaarheid van middelen bij alle overheden;
- Als één van de kernopgaven in de Programmastart IBP is geformuleerd: 'Samen aan de slag voor het klimaat';
- Voor het onderdeel Klimaatmitigatie daarbinnen is afgesproken dat Rijk en decentrale overheden gezamenlijk streven de doelstelling na om te komen tot 49 % CO₂-reductie in 2030. Het kabinet wil deze doelen nader uitwerken in een Klimaat- en energieakkoord;
- Ten aanzien van de verduurzaming van de gebouwde omgeving in het Regeerakkoord is afgesproken dat aardgasvrije nieuwbouw de norm wordt.
- De afbouw van gaswinning in Groningen daarnaast vraagt om een versnelde ombouw naar aardgasvrij van 30.000 tot 50.000 bestaande woningen per jaar in 2021;
- De Provincie met haar Energieagenda 2016-2020-2050 Watt Anders eveneens een agenda heeft vastgesteld om actief bij te dragen aan de doelstelling van CO₂-reductie tot 80-95% in 2050 en daarvoor een aantal acties onderneemt;
- In dat kader voor het aandachtsgebied gebouwde omgeving de ambitie is geformuleerd om in 2035 CO₂-neutraal te zijn;

- Provinciale Staten aan Gedeputeerde Staten hebben opgedragen nog meer tempo te maken bij deze ambitie, het behandelplan daarvoor is bij de begroting 2018 geaccepteerd;
- De Provincie zich, als een van de onderdelen van de hiervoor benoemde ambitie, inspant om warmte als betaalbaar, betrouwbaar en duurzaam alternatief voor aardgas voor veel gebouwen bereikbaar te maken en daarin een effectieve versnelling nastreeft;
- De Provincie in de regio's in Zuid-Holland met gemeenten in Zuid-Holland samenwerkt aan het opstellen van een regionale energievisie, waarbij o.a. opties voor besparing en aardgasalternatieven worden verkend;
- De Provincie maatwerk wil leveren aan gemeenten in Zuid-Holland en andere betrokkenen door te verbinden, kennis en data te leveren en te faciliteren en te ondersteunen bij het omzetten van plannen in concrete acties;
- De Provincie daartoe gericht een team van energietransitie adviseurs gebouwde omgeving wil inzetten;
- De Provincie het belang onderkent van het tijdig realiseren van de hiervoor benoemde ambities ten behoeve van de gebouwde omgeving op gemeentelijk niveau: binnen 3 jaar wordt van gemeenten in Zuid-Holland verwacht een plan voor de transitie naar een duurzame gebouwde omgeving vorm te geven;
- Gemeenten binnen Zuid-Holland ondersteuning nodig hebben bij de planvorming en realisatie door o.m. woningcorporaties, glastuinbouw, scholen, utiliteitsgebouwen, gemeentelijk vastgoed en huiseigenaren, zodat daadwerkelijk een versnelling op de particuliere markt te zien zal zijn;
- De Provincie deze gemeenten en lokale partijen actief wenst te ondersteunen bij de planvorming en realisatie door o.m. woningcorporaties, glastuinbouw, scholen, utiliteitsgebouwen, gemeentelijk vastgoed en huiseigenaren, zodat daadwerkelijk een bijdrage geleverd wordt aan de versnelling van de energietransitie op lokaal niveau;
- Partijen deze ambities van Provincie (en gemeenten in de regio's) nadrukkelijk wensen te ondersteunen door het gezamenlijk inrichten van een team van energietransitie adviseurs en daartoe onder ander gezamenlijke expertise in willen zetten om gemeenten in Zuid-Holland te helpen plannen te maken om hun gebouwde omgeving te verduurzamen;
- De hiervoor beschreven ambities van de Provincie Zuid-Holland behoren tot de openbare diensten die door partijen worden uitgevoerd, er sprake is van een specifieke overheidstaak waarbij nationale en internationale klimaatafspraken worden uitgevoerd en gebruik wordt gemaakt van overheidsprerogatieven in de vorm van unieke kennis en databanken bij RVO.nl;
- Door gezamenlijk op te trekken effectiever en sneller tot verwezenlijking van deze gemeenschappelijke doelen met een openbaar belang kan worden gekomen:

Komen overeen als volgt:

Artikel 1 Doel van de overeenkomst

Deze overeenkomst heeft tot doel effectief samen te werken bij de opgave inzake de verduurzaming van de gebouwde omgeving (in samenwerking met de gemeenten in Zuid-Holland) op lokaal niveau teneinde deze opgave tegen de laagst mogelijke maatschappelijke kosten dichterbij te brengen, onder meer door het complementair inzetten van expertise.

Artikel 2 Inhoud en organisatie van de samenwerking

1. De Provincie richt een team energietransitie adviseurs gebouwde omgeving in (hierna te noemen: het Transitieteam) dat gemeenten in Zuid-Holland en lokale betrokkenen ondersteunt bij de versnelling van de Energietransitie in de gebouwde omgeving.
2. Het Transitieteam wordt ingevuld onder primaire verantwoordelijkheid en aansturing van de Provincie.
3. De bemensing van het Transitieteam geschiedt door zeven medewerkers van de Provincie en door vijf medewerkers van RVO.nl.
4. De Provincie levert naast energietransitie adviseurs ook financiële kennis en ruimtelijke orderingsdeskundigheid aan het Transitieteam.
5. Het Transitieteam vervult een belangrijke schakel in het vertalen van overheidsbeleid voor de verduurzaming van de gebouwde omgeving in het regeerakkoord tot 2030 naar planvorming en regie op lokaal en regionaal

niveau om te komen tot besluitvorming op gemeentelijk niveau voor 2021. De teammedewerkers delen de opgedane en benodigde ervaring en putten hierbij uit elkaars netwerk.

6. RVO.nl stelt de kennis en deskundigheid beschikbaar aan het team om op die manier uitwerking te geven aan de gezamenlijke belangen voor de energietransitie en om de gewenste ambities op lokaal niveau te realiseren. RVO.nl levert naast kennis via de vijf energietransitie adviseurs, ook hooggekwalificeerde kennis op het gebied van warmtebronnen, netbeheer en daarbij behorende afstemmingsprocessen tussen de verschillende overheidslagen aan het team.

Artikel 3 Taken, competenties en resultaten Transitieteam gebouwde omgeving

1. Het Transitieteam heeft als hoofdtak bij te dragen aan het tot stand komen van regionale en lokale plannen voor de verduurzaming van de gebouwde omgeving. In omgevingsvisies wordt het juridisch kader om te komen tot realisatie van deze plannen geborgd.
2. Hiertoe werkt het Transitieteam op aanvraag van gemeenten (al dan niet in regioverband) in Zuid-Holland en samen met andere relevante stakeholders aan:
 - * het in beeld brengen van vraag, aanbod en besparingskansen van warmte en elektriciteit
 - * het voorbereiden en uitwerken van plannen en besluitvormingsdocumenten betreffende het energietransitie vraagstuk van de gebouwde omgeving in gemeenten in Zuid-Holland;
 - * het ontwerpen en organiseren van bijeenkomsten met gemeenten in Zuid-Holland en andere betrokken partijen om tot analyse van en plan van aanpak voor de energietransitie van de gebouwde omgeving te komen;
 - * het actief bevorderen van (interne en externe) kennisontwikkeling bij betrokken partners opdat ook in maatschappelijk opzicht verantwoorde keuzen worden gemaakt;
 - * het (laten) opstellen en analyseren van en adviseren over (ook maatschappelijke) kosten, baten en financieringsconstructies;
 - * het signaleren en expliciet maken van risico's en adviseren aan de Staat, Provincie en/of gemeenten in Zuid-Holland over mitigatie of beheersing ervan en desgewenst hierover het entameren van bestuurlijke overleggen tussen gemeenten in Zuid-Holland, Provincie en/of Rijk;
3. De medewerkers van het Transitieteam beschikken over de volgende competenties:
 - academisch denk- en werkniveau;
 - gedegen kennis van en ervaring met procesinrichting van complexe trajecten waar veel verschillende partijen zijn betrokken in een politiek/bestuurlijke omgeving en kennis van en ervaring met de inhoudelijke thema's van het Transitieteam;
 - grote mate van zelfstandigheid bij de uitwerking van en bieden van oplossingen voor vraagstukken;
 - in staat om boven de materie uit te stijgen teneinde de totale opgave te overzien, deze analyse in het team te delen en aldus leren te faciliteren en op integraliteit en samenhang te kunnen sturen;
 - sterke communicatieve vaardigheden en in staat tot het verkrijgen van draagvlak voor adviezen, producten, etc.
4. De beoogde resultaten betreffen o.m. het – onder verantwoordelijkheid van gemeenten in Zuid-Holland of de regionale samenwerkingsverbanden (Holland-Rijnland, Midden-Holland, Drechtsteden, Alblasserwaard-Vijfherenlanden, Hoeksche Waard, Metropoolregio Rotterdam-Den Haag, en Goeree-Overflakkee) – per gemeente realiseren van:
 - a. Een analyse welke verduurzamingsoptie(s) voor -ihb- de warmte/koelingsbehoefte van de gebouwde omgeving per wijk/buurt beschikbaar zijn;
 - b. Een analyse van de betrouwbaarheid, betaalbaarheid en duurzaamheid van deze oplossingen;
 - c. Een voorstel voor besluitvorming voor de gemeenteraden over de voorkeursverduurzamingsoptie(s) en benodigde energie-infrastructuur per wijk/buurt, te nemen uiterlijk eind 2020;
 - d. Een plan van aanpak voor de realisatie van deze gewenste oplossingen.

Artikel 4 Taken en competenties RVO.nl

1. RVO stelt inhoudelijke kennis en deskundigheid ter beschikking aan het Transitieteam voor zover aanwezig bij medewerkers van RVO.nl, beantwoordt adviesvragen van het Transitieteam, en verstrekt desgevraagd informatie over energie-transitie en verduurzaming in brede zin en over de verduurzamingsopgave in de gebouwde omgeving door het Nationaal Expertisecentrum, over:
 - warmtetransitie
 - wind- en zonprojecten;
 - goede voorbeelden in het land;
 - beschikbare viewers, data en overzichten
 - netwerken naar bedrijven, overheden en kennisinstituten.Daarnaast wordt naar behoefte kennis en deskundigheid ter beschikking gesteld ten behoeve van kennisoverdracht aan de leden van het Transitieteam via masterclasses en of gebiedssessies.
2. Benodigde competenties van RVO hieromtrent:
 - goede communicatieve vaardigheden teneinde adviesvragen adequaat en effectief te vertalen of aan te scherpen;
 - kan adviesvragen helder analyseren en de beantwoording uitwerken in bruikbare en toegankelijke informatie op de schaal van regio, gemeente, wijk en woning;
 - inzicht in de politiek/bestuurlijke werkomgeving en in de samenwerking en samenhang tussen de overheden.

Artikel 5 De financiën van de samenwerking

RVO.nl draagt de kosten van haar inzet zoals vermeld in artikel 2, lid 6, voor zover passend binnen lopende Rijksopdrachten. De Provincie draagt de kosten voor de inzet zoals vermeld in artikel 2, lid 3 en 4. Partijen leggen de werkzaamheden en de daarvoor verschuldigde vergoeding separaat schriftelijk vast.

Artikel 6 Voortgang

Partijen overleggen tenminste 2 keer per jaar over de voortgang van de uitvoering van deze gezamenlijke opgave.

Artikel 7 WA-verzekering

De aansprakelijkheid van de medewerkers van RVO.nl die ter beschikking worden gesteld van het Transitieteam blijft onveranderd.

Artikel 8 Werkingsduur

1. Deze overeenkomst geldt tussen Partijen zodra elk der Partijen deze overeenkomst rechtsgeldig heeft ondertekend en loopt vanaf 1 januari 2018 tot en met 31 december 2020.
2. Elk der Partijen kan deze overeenkomst met een opzegtermijn van 2 maanden beëindigen, zonder gehouden te zijn tot enige vergoeding van kosten of schade aan de andere Partij.

Nadat de overeenkomst eindigt, blijven de bepalingen geldend die naar hun aard nawerking hebben.

Artikel 9 Onvoorziene omstandigheden / conversie

Indien de omstandigheden waaronder deze overeenkomst is gesloten, wijzigingen ondergaan, of als zich niet verwachte consequenties voordoen, van zodanige aard dat een van de Partijen in redelijkheid niet(meer) gevegd kan worden dat deze de overeenkomst ongewijzigd geheel of gedeeltelijk nakomen / nakomt of deze overeenkomst niet meer kunnen/kan nakomen, zijn zij verplicht met elkaar in overleg te treden om te bezien op welke onderdelen deze overeenkomst ongewijzigd kan worden voortgezet en/of op welk onderdeel de overeenkomst door partijen aangepast zal moeten worden. Partijen kunnen deze overeenkomst op elk gewenst moment, na wederzijdse instemming, in de vorm van een wederzijdse brief- en/of mailwisseling aanvullen.

Artikel 10 (Informatie)overdracht

Partijen werken over en weer mee aan het verschaffen en overdragen van de noodzakelijke informatie en maken separaat afspraken over de verwerking van gegevens en archivering.

Artikel 11 Citeerartikel

Deze overeenkomst wordt aangehaald als 'Samenwerkingsovereenkomst Staat-PZH Energietransitie gebouwde omgeving 2018-2020'.

Aldus opgemaakt en ondertekend in tweevoud

In Den Haag, op 5 juni 2018

Namens Rijksdienst voor Ondernemend Nederland,

Namens de Provincie Zuid-Holland,

drs. M.M. van der Burg,
directeur Kernprocessen EU

mr J.F. Weber,
gedeputeerde energie